

Vene keiser armastas Eestis

Eestlaste jaoks on õlu olnud kogu aeg au sees – olgu siis pühadel, saunaskäigul või toidulaul.

Kõnealuse joogi pruulimisel oleme olnud alati meistrid – seda kinnitab ka tõsiasi, et just Eestis toodetud õlu oli XX sajandi alguses Vene keisrikoja ametlik esindusõlu.

Talupidamistest alguse saanud koduõlle pruulimisest kasvas XVIII sajandi lõpuks väljajäädavale valmistamine tööstuslikul viisil.

Teada on, et Tartusse loodi esimene ühispruulikompaaia 1783. aastal, seal leidsid tööd esimese ja teise gildi kaupmeeste lesed, orvud ja oma süüta laostunud linnakodanikud, kes teenisid linnakõrtsidele pruulitud õlle müügist elatusraha ja maksude näol linnale kasumit.

Uus ajajärk Eestis õllevalmistamises leidis aset XX sajandi alguses, kui õllejäri omandas rahvusvahelised mõõtmed. Nimelt otsisid Inglismaalt pärit A. Le Coqi tehase esindajad Venemaa külje alla sobivat hoonet, et laiendada

REPRO

oma haaret meie naaberrigi põhjatul turul. Valituks osutus Tivoli tehase Tartus, kuhu ehitati kiiresti juurde uus stout-õllede osakond.

Pudelitesse villiti siinmail täiesti uue taseme ning kvaliteediga toodang – A. Le Coq Imperial Extra Double Stout –, mille etikettidel ilutses tekst “Brewed in Dorpat” ehk “Pruulitud Tartus”. See rändas raudteel üle kogu Venemaa impeeriumi, Poolast Siberi ja Kaug-Idani.

Vene keisrikoja esindusõlu

1912. aastal krooniti Tartu tehase Vene keisrikoja ametlikuks õukonnavarustajaks.

Õllemuuseumi juht Ilmar Kõrgesaar teab rääkida, et A. Le Coqi kaubamärgiga õlu oli Vene keisri Nikolai II lemmik ning tema kõrgeaususele transporditi seda Tartust raudteed pidi kindla graafiku alusel.

Restoraniguru Dimitri Demjanov on aga öelnud, et

Pilt omal ajal tsaaril õukonda rännanud pudelist.

tsaar laskis nimetatud õlut endale serveerida austritega – viimaste allaloputamiseks valmistati kõrgeaususele kõõgis spetsiaalne õllevinegrett.

Üle sajandi vanune õlu praeguseni olemas

Pudel esialgset Imperial Extra Double Stouti on A. Le Coqis tänapäevani olemas. See pärineb küll hulga varasemast ajast, kuid oma olemuselt on see sama jook, mis kuulus ka Nikolai II lemmikõllede hulka.

Väärikas õllepudel seisab aukohal A. Le Coqi õllemuuseumis teiste haruldaste õlleksponaatide kõrval. Ajaloolist aaret ei avastatud mitte pruulikoja keldrisügavustest, vaid see ootas üle saja aasta oma taasleidmist Norra lähistel 50–60 meetri sügavusel mere põhjas parvlaeva Oliva pardal.

Nimelt oli suur purje- ja aurulaev teel Londonist Danzigisse, kui see 16. märtsil 1869 tormi kätte jäi ning põhja vajuks, lastiks kohv,

Imperial Extra Double Stouti järeltulijad tänapäeval.

REPRO

TULE REISIMA COMTOURIGA

**24. hooaeg
Veel on vabu kohti!**

07.–09.06; 23.–25.08 Abruca, Vilsandi. H: 225 €.

Tahula küalistemaja, 5 sööki, giidid, ülevaad. Reedel kell 7.20 väljasõit. Sõit Virtsu, kell 10.20–10.55 praamiga Kuivastusse. Tund sõitu ja jõuame Kuressaarde. Roomassaare sadamast sõidame paatidega Abrucale, kus teeme saarekursiooni, millele järgneb ühine lõunasöök. Õhtul grillime, kohtume Abruca Maaaliga ja saame elamuse Jüri Tuuliku lugudest. Majutus 2 ööd Kuressaares. Laupäev: hommikusöök. Kell 9.00 sõidame Papisaare sadamasse, kust läheme pool tundi kaatriga Vilsandile ja tutvume Eesti kõige läänepoolsema saarega. Lõunasöök. Tagasisõit Kuressaarde. Pühapäev: hommikusöök. Koguva küla, mis oma terviklikkuses on üks paremini säilinud külasid Eestis. Kuigi kõik selle küla paigad on muinsuskaitse all, elatakse ja toimetatakse seal sellegipoolest. Kell 16.00 sõidame tagasi mandrile. Tallinna jõuame kella 19.00 paiku.

12.–13.07 Kihnu merepäevad. H: 175 €. Praamid, 1 öö kámpingus, 4 sööki, ringsõit, folkloorikontsert. Reedel kell 6.00 väljasõit Munalaiu sadamasse, kell 8.45 laevaga Kihnu, kus ootab veoauto. Ringsõit saarel ja

Merepäevade pidustused. Kalalõuna. Väike folkloorikontsert Mõnu talus. Majutus ja õhtusöök kámpingus. Laupäev: hommikusöök. Ringsõit jätkub. Kontsert-esinemised. Lõunasöök. Tallinna jõuame kell 21.00.

02.–04.08 Ruhnu. H: 200 €. Laev, 2 ööd taludes, 2 hommiku-, 2 lõuna- ja 2 õhtusööki, pääsmed. Reedel kell 7.00 väljasõit. Kell 9.30 kohtumine Pärnu jahisadamasse. Kell 10.00 väljub laev Runö. Kell 13.30 saabume Ruhnu, sõit taludesse, kus ootab õhtusöök. Laupäev: hommikusöök. Tutvume saarega, külastame muuseumi ja kirikuid. Lõunasöök. Veedame mõnusa päeva, tutvudes saarega ka omal käel, ja supleme Limo rannas. Õhtusöök. Pühapäev: hommikusöök. Kerge lõunasöök ja árasõit. Kell 16.00 väljub laev Pärnu, Tallinnasse jõuame kell 21.30.

06.–10.08 Loode-Inglismaa kaunid pargid ja aiad koos taimetarga Aino Aaspõlluga. H: 900 €. Lend Manchesterisse, kojulend Londonist, hotell***, 4 hommikusööki, buss. Tatton Park – üks täiuslikumaid Ühendkuningriigi mõisaid. Arley Hall ja aed – ühe pere

kodu. Bluebell Cottage'i aiad – peetakse päriliks Cheshire'i südamis. Bodnanti aed – üks kaunimaid aedu Suurbritannias Conwy jõe ääres. Plas Newyddi maamaja ja aiad, Penrhyni lossi aed, Consall Halli maastikuaiad. Haddon Hall – üks kaunimaid tuudori stiilis koduaedu. Hidcote Manor Garden, Hidcote Manor Garden, Rousham House – klassikaline Inglismaa maastikuaed. Upton House – üks ilusamaid parke Inglismaal 2009.–2010. Batsfordi arboretum, Stowe Gardens, Blenheim Palace, Buscot park. Wisley aed – kuningliku aianduseltsi lipulaev jm.

16.–17.08 UUS! Viljandimaa koos Ott Sandrakuga. H: 99 €. Majutus mõisas kaheses toas hommiku- ja õhtusöögiga, lõunasöök, buss. Kahepäevane ringreis pakub valiku mitmekesisest kultuurimälestistest (muinasajast tänapäevani) ning looduskaunistest paikadest. Kaeme sealtkandi „klassikat” ja avastame nii mõndagi seni nähtamatut. Esimene päev möödub Pilstvere, Põltsamaa, Kolga-Jaani ja Suure-Jaani, teine aga Viljandi, Paistu, Halliste ja Karksi kihelkondades.